МІНІСТЕРСТВО У СПРАВАХ ГРОМАД, ТЕРИТОРІЙ
ТА ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ УКРАЇНИ

пр-т Берестейський, 14, м. Київ, 00015, тел.: (044) 351-41-71 код згідно з ЄДРПОУ 46210322

Сергію ГОЛОВКУ
foi+request-1624-58a@[illegible]

Міністерство у справах громад, територій та внутрішньо переміщених осіб України відповідно до листа Секретаріату Кабінету Міністрів України від 26.10.2026 № 31902/0/2-26 розглянуло Ваше звернення від 22.10.2026 щодо правонаступництва обласними радами України в частині прийняття рішень обласних рад Української Радянської Соціалістичної Республіки та в межах компетенції повідомляє.

Частиною першою статті 1 Закону України «Про доступ до публічної інформації» (далі – Закон № 2939-VI) визначено, що публічна інформація – це відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом.

Згідно із частиною першою статті 19 Закону № 2939-VI запит на інформацію – це прохання особи до розпорядника інформації надати публічну інформацію, що знаходиться у його володінні.

Не є інформаційним запитом звернення, для відповіді на яке необхідно створити інформацію, крім випадків, коли розпорядник інформації не володіє запитуваною інформацією, але зобов'язаний нею володіти (пункт 1 частини першої статті 22 Закону № 2939-VI).

Відтак, запитувана Вами інформація не відноситься до публічної інформації та потребує підготовки відповідних роз'яснень, надання яких регулюється Законом України «Про звернення громадян».

Відповідно до статей 78, 82, 124 Конституції (Основного Закону) Української РСР 1978 року Ради народних депутатів – Верховна Рада України, Верховна Рада Автономної Республіки Крим і місцеві Ради народних депутатів – обласні, районні, міські, районні в містах, селищні та сільські Ради народних депутатів – становлять єдину систему представницьких органів державної влади України.

СЕД АСКОД
Міністерство у справах громад, територій та внутрішньо переміщених осіб
№ 3/05.1/11-26 від 08.11.2026
Підписувач Безгін Віталій Юрійович
Сертифікат 04AF212836405D99040000004F6D3E006711F400
Дійсний з 20.07.2026 0:00:00 по 19.07.2028 23:59:59

Ради народних депутатів безпосередньо і через створювані ними органи керують усіма галузями державного, господарського, соціального і культурного будівництва, приймають рішення, забезпечують їх виконання, здійснюють контроль за проведенням рішень у життя.

Органами державної влади в областях, районах, містах, районах у містах, селищах і селах України є обласні, районні, міські, районні в містах, селищні, сільські Ради народних депутатів.

Статтею 1 Закону Української РСР «Про обласну Раду народних депутатів Української РСР» визначено, що відповідно до Конституції СРСР і Конституції Української РСР обласна Рада народних депутатів є органом державної влади в області.

Обласна Рада народних депутатів вирішує усі питання місцевого значення, виходячи із загальнодержавних інтересів та інтересів громадян, які проживають на території Ради, проводить у життя рішення вищестоящих державних органів, керує діяльністю нижчестоящих Рад народних депутатів, бере участь в обговоренні питань республіканського і загальносоюзного значення, вносить з цих питань свої пропозиції.

Законом України від 7 грудня 1990 року № 533-XII «Про місцеві Ради народних депутатів та місцеве і регіональне самоврядування» (далі – Закон № 533-XII) визначено засади місцевого та регіонального самоврядування – основи демократичного устрою влади в Україні, правовий статус місцевих Рад народних депутатів, а також інших форм територіальної самоорганізації громадян.

Відповідно до статті 2 Закону № 533-XII систему регіонального самоврядування становлять районні і обласні Ради народних депутатів, місцеві референдуми в межах території району, області, інші форми самоорганізації громадян районів і областей.

Постановою Верховної Ради Української РСР від 8 грудня 1990 року № 534-XII «Про порядок введення дію Закону Української РСР «Про місцеві Ради народних депутатів Української РСР та місцеве самоврядування» Закон УРСР «Про обласну Раду народних депутатів Української РСР» визнано таким, що втратив чинність з моменту введення в дію Закону № 533-XII.

Постановою Верховної Ради Української РСР «Про проголошення незалежності України» від 24 серпня 1991 року № 1427-XII прийнято Акт проголошення незалежності України, яким проголошено незалежність України та створення самостійної української держави - УКРАЇНИ. Відповідно до Акту проголошення незалежності України на території України мають чинність виключно Конституція і закони України.

Згідно з статтею третьою та четвертою Закону України «Про правонаступництво України» закони Української РСР та інші акти, ухвалені Верховною Радою Української РСР, діють на території України, оскільки вони не суперечать законам України, ухваленим після проголошення незалежності

України.

Органи державної влади і управління, органи прокуратури, суди та арбітражні суди, сформовані на підставі Конституції (Основного Закону) Української РСР, діють в Україні до створення органів державної влади і управління, органів прокуратури, судів та арбітражних судів на підставі нової Конституції України.

Конституцію України прийнято на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року.

Закони та інші нормативні акти, прийняті до набуття чинності цією Конституцією, є чинними у частині, що не суперечить Конституції України.

Районні та обласні ради, обрані до набуття чинності цією Конституцією, здійснюють визначені нею повноваження до сформування нового складу цих рад відповідно до Конституції України (пункт 1 та абзац другий пункту 8 Перехідних положень Конституції України).

Пунктом 2 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (далі – Закон № 280/97-ВР) передбачено, що сільські, селищні, міські, районні в містах, районні, обласні ради після набрання чинності цим Законом здійснюють повноваження, передбачені Конституцією України і цим Законом.

Рішенням Конституційного суду України від 26 березня 2002 року № 6-рп/2002 у справі № 1-9/2002 визначено, що відповідно до статті 5 Конституції України 1996 року народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування. З цього конституційного положення у системному взаємозв’язку з положеннями статті 6 Конституції України 1996 року про те, що державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову, випливає, що органи місцевого самоврядування не є органами державної влади, а місцеве самоврядування слід розглядати як форму здійснення народом влади, яка визнається і гарантується в Україні (стаття 7 Конституції України).

Конституційний Суд України констатує, що місцеві ради відповідно до Конституції (Основного Закону) України 1978 року входили до єдиної системи представницьких органів державної влади, що визначило як їх функції, так і статус депутатів таких рад, в тому числі і гарантії трудових прав депутатів, закріплених у частинах першій та другій статті 28 зазначеного Закону. За чинною Конституцією України політико-правову природу місцевих рад принципово змінено: вони не є органами державної влади, а є представницькими органами місцевого самоврядування, через які здійснюється право територіальної громади самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України.

Згідно з пунктом 4 рішення Конституційного Суду України від 16 квітня 2009 року № 7-рп-2009 в Конституції України передбачено форми та засоби реалізації права територіальних громад на місцеве самоврядування і вказано, що

органи місцевого самоврядування в межах повноважень, визначених законом, приймають рішення, які є обов'язковими до виконання на відповідній території (частина перша статті 144). На основі цього положення Конституції України в Законі № 280/97-ВР визначено, що у формі рішень рада приймає нормативні та інші акти (частина перша статті 59). Проаналізувавши функції і повноваження органів місцевого самоврядування, врегульовані Конституцією України та іншими законами України, Конституційний Суд України дійшов висновку, що органи місцевого самоврядування, вирішуючи питання місцевого значення, представляючи спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ та міст, приймають нормативні та ненормативні акти. До нормативних належать акти, які встановлюють, змінюють чи припиняють норми права, мають локальний характер, розраховані на широке коло осіб та застосовуються неодноразово, а ненормативні акти передбачають конкретні приписи, звернені до окремого суб'єкта чи юридичної особи, застосовуються одноразово і після реалізації вичерпують свою дію. Такий висновок узгоджується із правовими позиціями Конституційного Суду України, викладеними у рішеннях від 27 грудня 2001 року № 20-рп/2001 у справі про укази Президії Верховної Ради України щодо Компартії України, зареєстрованої 22 липня 1991 року (абзац перший пункту 6 мотивувальної частини), від 23 червня 1997 року № 2-зп у справі про акти органів Верховної Ради України (абзац четвертий пункту 1 мотивувальної частини).

Закріплені у статті 144 Конституції України і статті 59 Закону № 280/97-ВР норми про акти органів місцевого самоврядування, крім юридичної форми реалізації завдань і функцій, визначають порядок прийняття і перевірки рішень органів місцевого самоврядування. В Законі встановлено, що ради правомочні розглядати і вирішувати питання, віднесені Конституцією України та законами України до їх відання, і що рішення відповідної ради може бути внесене на повторний розгляд цієї ж ради (стаття 25, частина четверта статті 59).

Отже, Конституційний Суд України дійшов висновку, що органи місцевого самоврядування мають право приймати рішення, вносити до них зміни та скасовувати їх на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією і законами України, керуючись у своїй діяльності ними та актами Президента України, Кабінету Міністрів України.

За загальновизнаним принципом права закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі. Цей принцип закріплений у частині першій статті 58 Конституції України, за якою дію нормативно-правового акта в часі треба розуміти так, що вона починається з моменту набрання цим актом чинності і припиняється з втратою ним чинності, тобто до події, факту застосовується той закон або інший нормативно-правовий акт, підчас дії якого вони настали або мали місце (рішення Конституційного Суду України від 9 лютого 1999 року № 1-рп/99).

Закріплення принципу незворотності дії в часі законів та інших нормативно-правових актів є гарантією безпеки людини і громадянина, довіри

до держави. Винятки з цього конституційного принципу, тобто надання закону або іншому нормативно-правовому акту зворотної сили, передбачено частиною першою статті 58 Конституції України, а саме: коли закони або інші нормативно-правові акти пом'якшують або скасовують відповідальність особи (рішення Конституційного Суду України від 5 квітня 2001 року № 3-рп/2001).

Принагідно інформуємо, що листи міністерств не є нормативно-правовими актами, не встановлюють правових норм та не є офіційним тлумаченням положень актів, а мають виключно інформаційно-довідковий.

Міністр Віталій БЕЗГІН

Свіргун Вікторія 351 40 60